

Versió Català

Tècniques d'estampació

Dades generals

Codi: 200699

Crèdits: 5 ECTS

Curs: 4t

Semestre: 1r

Professorat: Enric Mas

Aquesta assignatura s'imparteix en: Català / Castellà

Les tutories es podran realitzar en: Català / Castellà / Francès / Anglès

Tipologia: Optativa

Matèria: Medis d'expressió

Presentació

Breu descripció

Tècniques d'estampació és una assignatura optativa de quart curs inclosa dins del grup de matèries de Mitjans d'expressió. Forma part dels crèdits que configuren la menció de Creació visual.

Està plantejada com un recorregut d'anada i tornada des del conjunt de tècniques d'estampació tradicionals fins l'estampa digital, transitant a través de totes les hibridacions possibles.

Objectius formatius

L'objectiu és dotar als estudiants dels coneixements tècnics referents a un ventall suficientment exhaustiu de tècniques d'impressió i estampació. Aquest repertori els ha de permetre ampliar el seu vocabulari plàstic i exercitar la seva creativitat de cara a la resolució de problemes de disseny d'imatge gràfica que se li puguin plantejar en el seu futur professional.

Així mateix es tracta d'aprendre a valorar i discernir els diferents llenguatges utilitzats històricament en el món de l'estampa i l'obra gràfica original i com aquests llenguatges venen acompanyats i condicionats pels corresponents sistemes d'impressió.

Recomanacions

No són necessaris prerequisits especials per cursar aquesta assignatura. Això no obstant, i a resultes de l'avaluació inicial podrà variar el nombre i tipologia de les pràctiques del curs.

Contingut

1 - Estampar i imprimir: la preexistència de la matriu.

1.1. Definició i debat sobre els conceptes i convencions que envolten l'obra gràfica i la seva pertinença.

1.2. Catàleg de tècniques i recursos.

1.3. Glossari.

2 - De la imatge digital enrerera. Seriar o no seriar.

2.1. Segells i patterns.

2.2. Monotips i altres tècniques de preimpressió.

2.3. Tèxtil

2.4. Tipos i textos.

3 - Reproducció. Edició i especulació.

3.1. Aiguafort i aiguatinta com a principis d'una imatge binària.

4 - El gest autogràfic.

4.1. Planografia. Experimentació, atzar i error.

5 - Refredar o escalfar una imatge

5.1. Fotogravat. Polímers i altres aplicacions fotogràfiques.

5.2. Giclée. Impressió sense matriu.

Metodologia docent i Activitats formatives

Metodologia docent

ACTIVITATS DIRIGIDES

classes magistrals i comentaris d'obres rellevants

Hores: 15h

Resultats d'aprenentatge: CE4.1, CE22.1, CT15, CT19

Visites

Hores: 4h

Resultats d'aprenentatge: CT15, CT19

ACTIVITATS SUPERVISADES

Aplicació de procediments, workshops i realització de projectes

Hores: 40h

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.3, CE22.1, CT10

Discussió i correcció de les propostes

Hores: 5h

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE22.1, CT 10, CT19

ACTIVITATS AUTÒNOMES

Plantejament de les propostes, recerca i contextualització de les mateixes

Desenvolupament dels treballs

Activitats formatives

Es realitzaran quatre workshops d'una sola sessió que donaran origen als seus corresponents treballs autònoms les setmanes 2, 7, 12 i 17 i que serviran per dinamitzar i aportar un ritme diferent d'intensitat a la seqüència d'ensenyament /aprenentatge. Cada un d'ells tindrà un valor del 10% sobre el total de la qualificació.

Els temes 3, 4 i 5 del temari es treballaran com a projecte al llarg de quatre setmanes cadascun d'ells i el resultat dels mateixos tindrà un valor del 20%, representant en total el 60% de la nota i sent d'obligat lliurament.

Avaluació

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada

L'objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor, en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Normativa general d'avaluació

- Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.
- Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.
- Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.
- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Criteris d'avaluació

Es realitzarà una avaluació inicial per tal de detectar el nivell de competències dels estudiants en relació a la matèria, la realització de la qual és obligatòria però no comptabilitza per la qualificació i en funció de la qual es podran reorientar alguns dels projectes del curs.

Es ponderarà amb un 10% de la qualificació l'actitud de l'estudiant durant el curs: motivació, disponibilitat, neteja, assistència, puntualitat, participació, cooperació amb el grup, inquietud,...

Es tindran en compte no solament els aspectes tècnics i la correcta realització del procés, sinó també d'altres qüestions estètiques i de composició, complexitat, qualitat i interès de les imatges.

Procés de revisió

La revisió es pot sol·licitar al professorat corresponent i es realitzarà durant la setmana indicada al calendari lectiu.

Procés de reavaluació

Normativa general

- No es contemplen sistemes de reavaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.
- Per participar a la reavaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Normativa específica de l'assignatura

Les sessions de treball es desenvoluparan al taller de Barra de Ferro, un cop a la setmana i tindran una durada de tres hores i mitja en les quals s'alternaran els continguts teòrics, les correccions i el treball pràctic.

Les sessions de taller obert seran a la tarda per tal de poder-les compaginar amb la resta de horaris de les assignatures del Grau i la quantitat estimada de hores de treball autònom al taller serà equivalent a les d'activitats dirigides, en conseqüència l'assistència es comptabilitzarà sobre 34 sessions (2 sessions setmanals).

Bibliografia

MANUALS

Ayres, J. Monotype. Mediums and methods for painterly printmaking. New York. Watson-Guptill. 1991. *Interessant*.

Catafal, J. El Grabado. Barcelona. Ed. Parramón. 2002. *Bon manual, prou il·lustrat i actualitzat*.

Chamberlain, W. Grabado en madera. Barcelona. Blume. 1988. *Manual de referència per a tècniques de gravat en relleu*.

Chamberlain, W. Aguafuerte y Grabado. Blume. 1988. *Manual de referència per a tècniques de gravat al buit. Un clàssic.*

Dawson, J. Guia completa de Grabado e impresión. Técnicas y materiales. Ed. Blume. Madrid 1982. *És un bon manual encara que siguin millors els específics de cada tècnica. Tot i que l'edició en espanyol és de 1982, l'original en anglès és una mica anterior i es nota. Molts dels materials als quals es refereix són difícils de trobar ara a Espanya.*

Grabowski, B y Flick, B. El grabado y la impresión. Guia completa de materiales y procesos. Ed. Blume . Barcelona. 2009. *Manual complet, actualitzat i ben editat de tècniques gràfiques en general. Lamentablement, i a pesar de ser relativament recent, es troba esgotat i no s'ha reeditat.*

HISTÒRIA I CATÀLEGS GENÈRICS

Melot, M. i altres. El grabado. Historia de un arte. Barcelona. Skira Carrogio. 1981

Castelmann, R. Prints of XX century: A history. London Thames and Hudson 1976

Tallman, S. The contemporary print Pre Pop to postmodern. London Thames and Hudson 1996

Wisnwski, K. Monotype/Monoprint. History and Techniques. Ithaca (N.Y.). Bullbrier Press. 1995

Recursos

BERNAL PÉREZ, María del Mar. Técnicas de grabado [Blog Internet]. España: Bernal M 2018 Jun [consulta jun/2018]: *Disponible en <http://tecnicasdegrabado.es/>*

Competències i resultats d'aprenentatge

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

CE3 Sintetitzar aquells coneixements i habilitats d'expressió plàstica, de tècniques de representació i de materials i tecnologies productives que permetin plantejar i desenvolupar projectes de disseny.

Resultats d'aprenentatge

CE3.2 Aplicar les qualitats plàstiques i expressives en la formalització dels projectes de disseny.

Competència

CE4 Utilitzar les tècniques bàsiques d'expressió plàstica (dibuix, color i volum) per a representar i crear formes en dues o tres dimensions.

Resultats d'aprenentatge

CE4.1 Descriure els condicionants tècnics i els potencials expressius de les diferents tècniques de creació gràfica (gravat, litografia, serigrafia, impressió digital, etc.).

CE4.3 Desenvolupar projectes artístics en diferents formats: edicions, instal·lacions, peces per a exposició, etc.

Competència

CE22 Dominar els llenguatges plàstics per adequar les intencions comunicatives i expressives a l'ús dels mitjans i tècniques artístiques.

Resultats d'aprenentatge

CE22.1 Relacionar els llenguatges plàstics amb les possibilitats comunicatives i expressives de les diferents tècniques artístiques.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

CT10 Motivació per la qualitat, tant en els plantejaments conceptuals i argumentals, com en la resolució formal i en els detalls de l'acabat final d'un projecte de disseny.

CT15 Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.

CT19 Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

Versió Castellà

Técnicas de estampación

Datos generales

Código: 200699

Créditos: 5 ECTS

Curso: 4o

Semestre: 1o

Profesorado: Enric Mas

Esta asignatura se imparte en: Castellano / Catalán

Las tutorías se podrán realizar en: Castellano / Catalán / Francés / Inglés

Tipología: Optativa

Matèria: Medios de expresión

Presentación

Breve descripción

Técnicas de estampación es una asignatura optativa de cuarto curso incluida dentro del grupo de materias de Medios de expresión. Forma parte de los créditos que configuran la mención de Creación visual.

Está planteada como un recorrido de ida y vuelta desde el conjunto de técnicas de estampación tradicionales hasta la stampa digital, transitando a través de todas las hibridaciones posibles.

Objetivos formativos

El objetivo es dotar a los estudiantes de los conocimientos técnicos referentes a un abanico suficientemente exhaustivo de técnicas de impresión y estampación. Este repertorio les permitirá ampliar su vocabulario plástico y ejercitar su creatividad de cara a la resolución de problemas de diseño de imagen gráfica que se le puedan plantear en su futuro profesional.

Asimismo se trata de aprender a valorar y discernir los diferentes lenguajes utilizados históricamente en el mundo de la estampa y la obra gráfica original y cómo estos lenguajes vienen acompañados y condicionados por los correspondientes sistemas de impresión.

Recomendaciones

No son necesarios prerrequisitos especiales para cursar esta asignatura. No obstante, y como resultado de la evaluación inicial podrá variar el número y tipología de las prácticas del curso.

Contenido

1 - Estampar e imprimir: la preexistencia de la matriz.

1.1. Definición y debate sobre los conceptos y convenciones que rodean la obra gráfica y su pertinencia.

1.2. Catálogo de técnicas y recursos.

1.3. Glosario.

2 - De la imagen digital atrás. Seriar o no seriar.

2.1. Sellos y patterns.

2.2. Monotipos y otras técnicas de preimpresión.

2.3. Textil

2.4. Tipos y textos.

3 - Reproducción. Edición y especulación.

3.1. Aguafuerte y aguainta como principios de una imagen binaria.

4 - El gesto autográfico.

4.1. Planografía. Experimentación, azar y error.

5 - Enfriar o calentar una imagen

5.1. Fotogrado. Polímeros y otras aplicaciones fotográficas.

5.2. Gíglee. Impresión sin matriz.

Metodología docente y Actividades formativas

Metodología docente

ACTIVIDADES DIRIGIDAS

clases magistrales y comentarios de obras relevantes

Horas: 15h

Resultados de aprendizaje: CE4.1, CE22.1, CT15, CT19

visitas

Horas: 4h

Resultados de aprendizaje: CT15, CT19

ACTIVIDADES SUPERVISADAS

Aplicación de procedimientos, workshops y realización de proyectos

Horas: 40h

Resultados de aprendizaje: CE3.2, CE4.3, CE22.1, CT10

Discusión y corrección de las propuestas

Horas: 5h

Resultados de aprendizaje: CE3.2, CE4.1, CE22.1, CT 10, CT19

ACTIVIDADES AUTÓNOMAS

Planteamiento de las propuestas, investigación y contextualización de las mismas

Desarrollo de los trabajos

Actividades formativas

Se realizarán cuatro workshops de una sola sesión que darán origen a sus correspondientes trabajos autónomos las semanas 2, 7, 12 y 17 y que servirán para dinamizar y aportar un ritmo diferente de intensidad a la secuencia de enseñanza / aprendizaje. Cada uno de ellos tendrá un valor del 10% sobre el total de la calificación.

Los temas 3, 4 y 5 del temario se trabajarán como proyecto a lo largo de cuatro semanas cada uno de ellos y el resultado de los mismos tendrá un valor del 20%, representando en total el 60% de la nota, siendo obligatoria su presentación.

Evaluación

Sistema de evaluación

Evaluación continua

El objetivo de la evaluación continua es que el estudiante pueda conocer su progreso académico a lo largo de su proceso formativo para poder mejorar-lo.

A partir de la segunda matrícula, la evaluación de la asignatura podrá consistir, a decisión del profesor, en una prueba de síntesis, que permita la evaluación de los resultados de aprendizaje previstos en la guía docente de la asignatura. En este caso, la cualificación de la asignatura corresponderá a la cualificación de la prueba de síntesis.

Normativa general de evaluación

- Para considerar superada una asignatura, será necesaria una cualificación mínima de 5,0
- Una vez superada la asignatura, esta no podrá ser objeto de una nueva evaluación.
- Se considerará “No evaluable” (NE) el estudiante que no haya entregado todas las evidencias de aprendizaje o no haya asistido al 80% de las clases sin haber justificado las ausencias. En caso de ausencia justificada, el estudiante se tiene que poner en contacto con el profesor en el momento de la reincorporación para determinar la recuperación de las actividades a las que no haya asistido.
- En el caso que el estudiante cometa cualquier irregularidad que pueda conducir a una variación significativa de la calificación de un acto de evaluación, se calificará con un 0 este acto de evaluación, con independencia del proceso disciplinario que se pueda instruir. En el caso que se produzcan diferentes irregularidades en los actos de evaluación de una misma asignatura, la calificación final de esta asignatura será 0.

Criterios de evaluación

Se realizará una evaluación inicial para detectar el nivel de competencias de los estudiantes en relación a la materia, cuya realización es obligatoria pero no contabiliza para la calificación y en función de la cual se podrán reorientar algunos de los proyectos del curso.

Se ponderará con un 10% de la calificación la actitud del estudiante durante el curso: motivación, disponibilidad, limpieza, asistencia, puntualidad, participación, cooperación con el grupo, inquietud, ...

Se tendrán en cuenta no sólo los aspectos técnicos y la correcta realización de los procesos, sino también otras cuestiones estéticas y de composición, complejidad, calidad e interés de las imágenes.

Proceso de revisión

La revisión se puede solicitar al profesorado correspondiente y se realizará durante la semana indicada al calendario lectivo.

Proceso de reevaluación

Normativa general

- No se contemplan sistemas de reevaluación en los casos de la prácticas externas, los TFG, y las asignaturas / actividades formativas que, por su carácter eminentemente práctico, no lo permitan.
- Para anticipar a la reevaluación, el alumnado tiene que estar previamente evaluado en un conjunto de actividades el peso de las cuales sea equivalente a un mínimo de dos terceras partes de la cualificación total de la asignatura.

Normativa específica de la asignatura

Las sesiones de trabajo se desarrollarán en el taller de Barra de ferro, una vez a la semana y tendrán una duración de tres horas y media en las que se alternarán los contenidos teóricos, las correcciones y el trabajo práctico.

Las sesiones de taller abierto serán por la tarde con el fin de poderlas compaginar con el resto de horarios de las asignaturas del Grado y la cantidad estimada de horas de trabajo autónomo en el taller será equivalente a las de actividades dirigidas, en consecuencia el asistencia se contabilizará sobre 34 sesiones (2 sesiones semanales).

Bibliografía

MANUALES

Ayres, J. Monotype. Mediums and methods for painterly printmaking. New York. Watson-Guptill. 1991. *Interesante*.

Catafal, J. El Grabado. Barcelona. Ed. Parramón. 2002. *Buen manual, bastante bien ilustrado y actualizado*.

Chamberlain, W. Grabado en madera. Barcelona. Blume. 1988. *Manual de referencia para técnicas de grabado en relieve*.

Chamberlain, W. Aguafuerte y Grabado. Blume. 1988. *Manual de refereneencia pera tècnicas de grabado en hueco. Un clàsico*.

Dawson, J. Guía completa de Grabado e impresión. Técnicas y materiales. Ed. Blume. Madrid 1982. *Es un buen manual aunque sean mejores los específicos de cada tècnica. Aunque la edición en español ees de 1982, el original en inglès es algo anterior y se nota. Muchos de los materiales a los que se refiere son difíciles de encontrar ahora en España*.

Grabowski, B y Flick, B. El grabado y la impresión. Guía completa de materiales y procesos. Ed. Blume . Barcelona. 2009. *Manual completo, actualizado y bien editado de técnicas gráficas en general. Lamentablemente, y a pesar de ser relativamente reciente, se encuentra agotado y no se ha reeditado*.

HISTORIA Y CATÁLOGOS GENÉRICOS

Melot, M. i altres. El grabado. Historia de un arte. Barcelona. Skira Carrogio. 1981

Castelmann, R. Prints of XX century: A history. London Thames and Hudson 1976

Tallman, S. The contemporary print Pre Pop to postmodern. London Thames and Hudson 1996

Wisnwski, K. Monotype/Monoprint. History and Techniques. Ithaca (N.Y.). Bullbrier Press. 1995

Recursos

BERNAL PÉREZ, María del Mar. Tecnicas de grabado [Blog Internet]. España: Bernal M 2018 Jun [consulta jun/2018]: *Disponible en <http://tecnicasdegrabado.es/>*

Competencias y resultados de aprendizaje

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

Competencia

CE3 Sintetizar aquellos conocimientos y habilidades de expresión plástica, de técnicas de representación y de materiales y tecnologías productivas que permitan plantear y desarrollar proyectos de diseño.

Resultados de aprendizaje

CE3.2 Aplicar las cualidades plásticas y expresivas en la formalización de los proyectos de diseño.

Competencia

CE4 Utilizar las técnicas básicas de expresión plástica (dibujo, color y volumen) para representar y crear formas en dos o tres dimensiones.

Resultados de aprendizaje

CE4.1 Describir los condicionantes técnicos y los potenciales expresivos de las diferentes técnicas de creación gráfica (grabado, litografía, serigrafía, impresión digital, etc.).

CE4.3 Desarrollar proyectos artísticos en diferentes formatos: ediciones, instalaciones, piezas de exposición, etc.

Competencia

CE22 Dominar los lenguajes plásticos para adecuar las intenciones comunicativas y expresivas al uso de los medios y técnicas artísticas.

Resultados de aprendizaje

CE22.1 Relacionar los lenguajes plásticos con las posibilidades comunicativas y expresivas de las diferentes técnicas artísticas.

COMPETENCIAS TRANSVERSALES

CT10 Motivación por la calidad, tanto en los planteamientos conceptuales y argumentales, como en la resolución formal y en los detalles del acabado final de un proyecto de diseño.

CT15 Valorar y preservar el patrimonio cultural, artístico y paisajístico.

CT19 Demostrar una disposición afectiva positiva hacia los valores estéticos y las cualidades formales del entorno material y visual.